

Myen Kyang Lailen Hpe Kachin Ni La Lang

(Ai Seng, Hparat Panglai Journal Vol.V No II, 2019)

Hkungga tsawra ai RVA shiga madat Nu Wa Hpu Nau ni, n dai lang na htunghking lamang hta, anhte tsun shaga , ai lam hta tinggyeng mying shamyng nna, mying madung hpe n shaga lang ai sha kaga a myu myu hku tsun shaga chye ai lam hte seng nna, anhte galai shai ra ai akyang langai a lam hpe tang madun shapoi mayu nngai.

Dai ni na anhte Wunpawng Ramma ni hta tinang amyut htunghking ginru ginsa lam hpe chye na hkan sa ai ni law law nga ai zawn, a tsawm garai n hkaja, atawm garai n hprang n chye ai ni mung law law nga nga ga ai. Ndai lam hte seng nna tsun mau ai mung grai na sai.

Raitim, dai sha wa mi shanyam mayu ai nga na hpe mung dum ai. Raisa, ding re ai kaw nna kaning re ai aru arawn ni lawm nga ai kun? Sha-kut sharang let , madat la u ga.(di matut hti sumru yu ga.)

Daini na Ramma ni, hpyenla ni kaw nna hkawt, loi mi tsang aya nga sai, asak mung 30, 40 ning a lahta rai na zawn re ai Du, Du Kaba, Salang Kaba sha rai sai ni hpe, " Dingla Wa" shing nrai, "Budaw" nga nna shamyng shaga nga ma ai hpe mu lu ai. Grai hkungga shangrau masat amyut nna tsun shaga ai ga re nga ai ni mung lawm na re. Raitim, Hkungga let Maidang htawng ya ai nga ai baw mung rai na kun? Asak 50 ,60 du sai lahta na ni hpe Dingla wa nga yang gaw shi a prat ladaw masa hku jaw ang nga ai. Raitim, Ram prat hta naw lawm nga ai asak 30,40 sha re ai ni hpe dingla jahpan hta bang shamyng jang gaw, shinggyim prat ladaw masa, hpa n chye na ai hkrup mara tsun shaga wa rai nga ai. Du aya, Salang kaba, Sarawun kaba aya lu jang dingla mat wa ai baw n rai nga ai.

Dingla rai nna dingla wa, gumgai rai nna gumgai jan ngu saga, dai gaw hpa nra ai. Wunpawng shada'Budaw" ngu shaga ai gaw gara kaw na pru wa ai rai kun, Moi Myen amyuni a Hkawhkam hkawseng prat ni hta she, Budaw Hpaya (သုဝါးတော့တုရား) Ba-chyi Daw Min Taya (ဘုရားတော့မင်းတရား) ngu ai ni nga lai wa ai lam shan hte a labau hta mu lu na re. Anhte Jinghpaw Wunpawng amyuni hta Hpara amyuni, Hpara Gam, Hpara Naw ngu ai nnga ai, nna yu ai. Dai majaw, myen salang wa hpe Budaw ngu sa shachyen shaga yang chyawm gaw na kabu na re. Shing nrai Myenla wa kaw nna Jinghpaw Salang wa hpe Budaw nga sa shachyen yang gaw loi mi naw madat pyaw na re. Raitim, masha amyuni gaw, tinang hta grau madang sharawt shamyung shaga mayu ai baw myit jasat hte akyang majoi nau nnga ma ai hpe mung dum ra ai.

Anhte hpan gaw manang 2, 3 hkrum sai kaw nna gaw, tinang a aga gaw rap, Myen ga de kap, rau shada zawn pyi nnga, yen hpawng zawn nga mat ai. Dai zawn re kaw na pru wa ai Budaw rai nga ai. Kaga Miwa, Myen amyuni gaw anhte zawn 2,3 zup, chyawm rai nna shanhte shada Jinghpaw ga jawm shaga up taw nga ai mi nmu yu ai. Nau nnga ai amjaw n mu yu ai mun rai na re. Tsun ga nag yang, masha amyuni a kata rawng ai prat na mat wa sai re majaw, dai namchyi chyap rai na yak mat ai lachyum mung rai nga mali ai. Htung zawn tai man mat ai lam mung rai nga ai. Da iamjaw, anhte a n-gup kaw nna pru ai htunghking hpe tsaw ai, myu tsaw mung tsaw ai ngu gaw, kaja wa tinang a kraw hta kade rawng ta tut hta kade pru ai ngu gai gaw tinang tsun shaga, galaw sa ai lam tinang a hkum she chye na re.

Miwa ga nga ai Wunpawng amyusha ni mung rau shada Miwa ga sha jawm shaga hkat ai sahra law law mu yu ai. Dai hte maren Kala mung de nga ai Wunpawng ni mung amyuni shada raitim Kala ga shaga hkat ai. Gara hku mi rai rai, ra wa ai kaw maigan ga hte hporet nga hkra tsun shaga lu na matu shaman ai mung nga na re. Dai gaw kaja ai lam myu mi ra igna ai. Kalang lang masha amyuni a ga hte la-kap lang ra ai ten mung nga ai. kDai hku lama n re ai, masha ni a ga tinang a ga zawn htung tai mat jang gaw, tinang amyuni a Ga hpe n kaw ai, shing n rai nyet kau mayu ai lachyum ang wa na rai nga ai. Grau nna Karai Kasang gaw Wunpawng amyusha ni hpe mungkan hta tsawm htap ai shachyen shaga laklai ai htunghking maka ni hpe jaw da sai. Dai zawn re ai hpe n hkan a isha kaga shaje hkan mat jang gaw, Karai Kasang a chye ju hpe lale kau ai nyet kau ai zawn tai mat na. Wunpawng ni gaw kaga kaning re ai maigan amyuni a ga raitim, hporet hporet nga nna nsen shapraw shaga lu ai amyuni re nga nna shakawn ai law law na yu ai. Dai mung laklai ai shaman chye ju rai nga ai. Kaja wa ra ai kaw ai hku byin hkra shakut ra a igaw, lam langai rai nga ai. Amyuni tinn a arawng satang hpe sharawt ya ai lam mung rai nga ai.

Bai nna, Mungkan n tsa e nga pra ai kaga maigan amyuni zawn, Wunpawng a nature shing-ra maka, culture htunghking maka lu ai ni rai nga ga ai. Shinggyim masha langai tai wa sai prat ladaw masa hpe mungkan hta masat yawng nga ai hte maren, Wunpawng hta mung nga ai. Ma prat, Ramma prat, Salang prat, dai kata shamyung mat wa a itha,

Slanag wangan waja, dai kaw nna lai, gumgai dingla wagut, hkum tsawm tsu nhkun de rut re ai shani, shinggyim masha mi a prat htum mat wa sai ngu ai rai nga ai.

Bai, Wunpawng ni hta tinggyeng shakawn mying ngu ai mung ga ai. Nkau mi gaw shakawn mying mahtang prat tup mying madung tai mat wa ai ni mung nga ai. Kanu a hkri-tung kaw nna shinggan byawn rai du pru wa sai kaw nna gaw Ma chyangai ngu sai. Kade n na shata 2,3 rai jang, mani mahkrai chye wa sai. Shaloi kaba ai ni gaw, ya ,anga nga e ngu shaga shakawn hpang wa sai. Dai kaw nna shi a asak aprat ladaw hta ladaw laman ni hta hkan nna shakawn mying ni nga wa ai hkrai re. Dai amjaw gara aprat madang hpe kaning ngu shamyng shaga yang htap htuk ai lam ni Wunpawng htung masa hta nga taw chyalu ni rai nga ai. Asak latsa du, jan yang jan ni hpe Aji Awoi ngu ai kaw dik sai rai nga ai.

Tsawra ai Nu Wa hpu nau ni, Dai majaw, asak pyi a kaba, gumgai dingla, nna, myi n mu sai ngu, tinang hta grau grit akyu n rawng sai wa hpe zawn roi jahkroi nga Dinggai jan, Dingla wa, Budaw nga ai baw gaw yubak mi ashajat majoi n tsun shaga ga, hkum nga saga. Nkau mi gaw tinang a kahpu kawa ni hpe tinang a madu wa hpe zawn Dingla wa nga ai. Tinang akanu kana kajan ni hpe tinang a madu jan hpe zawn nga, n gawn nsawn makrim na zawn nga shaga chye ai ni mung nga ai. Majoi Dinggai jan ngu ai baw n re, Tsun shaga ra na htuk n htuk, shi a shara ten jung nga na re.

Bai, Tsawra ai Nu Wa Hpu Nau Ni, tinang kaw shamyng shamang na Ga nnga ai sha n rai yang gaw, tinang hte n seng n ang ai masha ni a Ga mung majoi n shap lang ga, Myen, English, Miwa hte kaga maiga na amyu ni a laika buk hkan Jinghpaw Wunpawng amyu ni a Ga, yawng e hpaji la mai ai nga nna ka da ai gara kaw, kade wa nga nga ai kun? N nga yang nga hkra, n law yang law hkra galaw dat na gaw anhte hta madung rai nga ai .

Ndai lam hpe e, Ai Seng" ngu ai shakawn mying hte , Hparat Panglai Journal Vol Bap V.No II hta ' Myen kyang lai len hpe Kashin ni la lang" ngu ai ga baw hte ka tawn da ai rai nga ai. Shiga madat ni yawng chye na dumhprang lu na matu htawn tsun shapoi ya mayu nngai.'